

Deyðsseyður og geldseyður 2. partur av tveimum

Intermezzo 2/2

KÁRI DAVIDSEN

Orðabókahøvundur

Kári á Rógvi, hetta títt skriv er bert lóður til mínar revolvarar til eitt intermezzo afturat

Hetta er tað, sum orðabókgrunnurin sigur um seg:
Orðabókur

Grunnurin arbeiðir við at fáa givið út føroysk-týska orðabók, sum Ulf Timmermann hevur ritstjórnað, og føroysk-danska orðabók, sum Zakaris S. Hansen hevur ritstjórnað. Ætlanin er, at báðar orðabøkurnar koma út í 2008.

Samráðingar eru eisini við aðrar rithøvundar um útgávu.

Orðabókur á goymslu, sum grunnurin hevur verið við til at figgja:

Donsk-føroysk orðabók. Eisini fløguútgáva. Ritstjórnað hevur Hjalmar P. Petersen.

Føroysk-italsk orðabók. Ritstjórnað hevur Gianfranco Contri.

Umframt omanfyri nevndu hevur grunnurin:

føroysk-donsku orðabókina, sum M. A. Jacobsen og Chr. Matras ritstjórnaðu og føroysk-norsku orðabókina, sum Eigil Lehmann hevur ritstjórnað, á goymslu.

Føroysk orðabók (heft og innbundin), sum Jóhan Hendrik W. Poulsen, Marjun Simonsen, Jógvan í Lon Jacobsen, Anfinnur Johansen og Zakaris Svabo Hansen hava ritstjórnað, er útseld. Arbeiðt verður við at fáa hana uppáfturprentaða.

Fløguútgávan av Føroysku orðabókini er eisini útseld, men ókeypis atgongd fæst til hana á heimasíðuni hjá Orðabókgrunninum. Til hetta seinasta er at siga, at tín netútgáva er ein betaversjón av Orðaskjáltuni. Tak til dæmis orði “grátt undir steini” so fáast tveir greinar: “grótlús (Oniscoidea)” og “grátt undir steini (Oniscidae)”. Hvussu ber tað til, at latínska heiti ikki er rættað enn, tí nú er tað triðju ferð, at eg fortelji tær tað. Dugir tín orðabóka-serfrøðingur ikki at fara inn í orðabókaforritið og rætta hetta?, em netútgávan hjá tær gevur bert hetta “grátt undir steini (Oniscidae)”. Men tær so líkt, so kemur tú við eini gummiorðing: “Grunnurin **vónar** at vera við at endurskoða hesa meginorðabók”. Men verður tað við

tíni sniglaferð, so verður tað ikki í mínari tíð.

»Sintur sjógarpur speirekur serfrøðinga-frásagnir«

nevnið Hóraldur Joensen greinarøð, eg kundi nýtt lántar fjaðrar, og kallað hetta brotið ”Sintur lógargarpur speirekur frásagnir frá fremmandamálsfrøðingi, sum í stóran mun eru bygdar á samskipti við Kára á Rógvi í teldu-postum í árinum 2007.

Kári á Rógvi, í bløðunum skrivar tú í sambandi við mína greinarøð hetta um meg, orðabóka-brask, ikki idealistur, kapitalistur, óður eftir verðini, sterka rættvísiskenslu (í negatvari merking), eingin lønandi útgáva, rættuliga vælløntur studendaskúlalærari, vil hava fleiri árs-lønir (hvussu nógvar árs-lønir hava Ulf Timmermann fyri 1.8 milljónir, Johnny Thomsen fyri 1,9 milljónir og Hjalmar Petersen fyri 1,5 – 2 milljónir fingið), samansett navnorð ella serlig fakorð, ið ikki leggja nakað stórvegis afturat verkinum, (hvussu kanst tú vita tað, tú gitir, tí longur upp í verjurøðu tíni skrivar tú: ”Tó at vit ikki sleppa at síggja verkið í fullum líki”, ”endurgeva nakrar hugleiðingar hjá ávísu barnaskúlalærara”, ”við sera ósannførandi at siga øll onnur hava misfatað tað stórverk, ið eingin sleppur at síggja”, tú nevnið meg bert ”Davidsen” við bæði yvir- og undirtónum, ”og ikki skriva fyri seg sjálvan uttan lesarar” og loksins ”**deyðsseyðaskrivning**”, so mong vóru tíni orð um meg. Er hetta títt stóði Kári á Rógvi? Vónandi tekur tú tað ikki við tær inn um tingsins gátt, nú byrji eg kanska at skilja títt revolvara-orðabrask eitt vet betur – ella geri eg? Revolvaramenninir Billy the Kid og Hopalong Cassidy ganga leysir í Sandoynni, sum hótta við at spilla Jóannesi politiska spælið, men tú hevur lovað lögmanni stuðul við at plaffa teir niður, og eg Lucky Luke á mínum Jolly Jumper (= Suzuki Ignis) og revolvararnar (= stasjonir telda og fartelda), vilt tú plaffa niður, ella tú vilt kanska hava okkum upp í gálgan, men tíanverri hava vit talu- og skrivifrælsi – enn. Men teir í Mentamálaráðnum, teir torir tú ikki alment at nerta við.

Tú riður niðarlaga, Kári á Rógvi! Orðabókgrunnurin er vorðin ein partur av hesi køstarennu tey seinastu 5

árinu, sum orðabóka-politikkurin hevur verið tað hesi seinastu 10 árinu!

Hví heldur tú, at politikkarar hava minkað upphæddina til orðabókur frá 1.4 milljónum niður í 940.000kr. Eg skal skriva tað fyri tær svart upp á hvítt. Orsøkin er tann, at orðabókapolitikkurin er eitt svart hol, sum einki kemur burturúr aftur – um tað ikki var so, at teir privatu høvdu víst, hvat teir megna – t.d. ársins føroyingar! Tú og núverandi privati Orðabókgrunnurin liggja framvegis á 4 – lat meg stava tað fyri tær – fyra - orðabóka-handritum! Tøknifrøði-orðabókin (1998), Føroysk-donsk orðabók (1998), Føroysk- týsk orðabók (2000) og loksins Russisk-føroyskt (2001). Høvdu politikkararnir sæð úrslit á tí almenna orðabókaøkinum, so høvdu teir óivað gleðiliga sett størri upphæddir av til hetta alneyðuga arbeiðið okkara máli at gagna. Ger okkum tann beina og set árstøl á handritini, nær tey koma út, og ikki eina gummiorðing sum hana, ið tú nýtir: ”Grunnurin **ætla næst**... ” Hvat merkir ”næst” nágreiniliga? 5 ár ella aftur 10 ár. Tøkniorðabókin og Føroysk-donsk orðabók verða báðar umrøddar í svarskrivi frá Signari á Brúnni, táverandi mentamálaráðharran, í 1998, t.v.s. tað eru meira enn 10 ár síðan, og hvat hava tær

kostað Orðabókgrunninum? Frá 2003 og frameftir eigur tú, tað merkir seinnu helvt av hesum tíðarskeiði, 1998 - 2008. So megnar tú ikki upptakið, greið frá hví? ella gev skarvin yvir! Føroysk-týsk orðabók er byrjað 2000 og Russisk-føroysk varð farið undir 2001. Tú ert formaður, men eingin maður at taka avgerðir!

Skipasmiðjustjóri segði eina ferð í útvarpinum nakað soleiðis: “Meira verk, færri orð, legg so knørr at knarrarborð!” Hvussu ofta tú nýtir orðið ”ætla”, ”vónar” og vil fara undir? men tað spyrst als einki burturúr, bara orðabrask! Nú ætlur tú tær mín sann undir Dansk-føroyska orðabók. Vit hava tvær frammanundan: Tann hjá Hjalmar Petersen og tann væl stórri hjá Annfinni í Skála og Jonhardi Mikkelsen. Hvør er tann nýggi orðabókarithøvundurin, ella hevur tú misskrivað teg her. Síðan heldur tú áfram: ”Spansk-føroyska, (hvat við teirri Føroysk-sponsku?), Fransk-føroyska (hvat við teirri Føroysk-fronsku?) og aðrar til skúlabrúks. Hetta hugtak ”til skúlabrúks” hvat fevnir tað um? Merkir tað fólka-skúlan, miðnámskúlan ella læraraskúlan og aðrar hægri skúlar. Aftur dømi um, at tú als ikki hevur hugsað um tørv og stóði á

orðabókunum, men bara orðabrask. Ísraelsfólk gekk 40 ár í oyðimørkini, áðrenn tað kom á mál, hvussu leingi skulu vit bíða eftir at koma á mál, tí hetta mál tykist at vera tóm-gongd á orðabókaøkinum. Síðan Ensk-føroyska orðabókin kom 1992, eru skjótt farin 20 ár, t.v.s. helvtin av teirri ísraelsku oyðmarkargonguni. Teir privatu hava megnað at latið 3 orðabókahandrit – hvørt størri enn annað, og teir ræðast ikki stóddina á teirra verkum – í hesum tíðarskeiði, men tú vilt bara hava parlørar, pinkulinga-avrik. Tann Spansk-føroyska skal fevna um 4.500 leitorð, men tað grettir tú ikki øvut orð um.

Orðabókur ongantíð eitt gullnám

Orðabókapolitikkur eigur at vera landpolitiskt máls-øki, tí tað verður ongantíð eitt gullnám fyri nakran at fáast við orðabókur, og at sverta hann, sum hevur roynt í síni frítíð at loyst eitt orðabókahandrit úr lagði, man siga meira um teg Kári á Rógvi! Far í listan yvir stovnar, ið hava stuðlað Stiðanum og Sprotanum. Í Donsk-føroysku orðabókini hjá Stiðanum verða 21 stovnar takkaðir fyri stuðul, og tá stóð Stiðin framvegis eftir við láni. Teir vóru kanska betri idealistar enn eg studentaskúlakraddari, Kári á Rógvi?

Tú kundi víst á tørvin at

fáa fleiri krónur til orðabókagerð, men tað verður striltið við arbeiðslagnum í Orðabókgrunninum tey 5 seinastu árinu.

Eg kundi spurt teg. ”Hevur tú arbeiðt við hesum máli í tinginum, nú figgjarlógin var avgreidd? Tú kundi greitt frá, hvør tann veruliga stóðan er, tí tú hevði besta høvi til hetta nú at rekja hesa fløkju. Á figgjalogini fyri árið 2008 eru aftur bert settar 940.000kr av. Jú eg giti meg at vita, at tú nú innan tingsins gátt hevur stríðst sum úlvur á skóg fyri at varðveita hesa upphædd. Tó var eg tinglimur, so hevði eg spurt meg sjálva/n, og síðan teg frá tingsins røðarapalli: ”Hvar bliva orðabøkurnar av?”. Henda spurning kundi tú sum serfrøðingur á økinum kunnað svarað.

Tú kundi víst á felagstrupulleikan hjá okkum báðum uppi í Mentamálaráðnum: eg hesi seinastu 10 árinu og tú tíni 5 ár í starvi sum formaður í Orðabókgrunninum, tú kundi lýst knossið við Jóannes Dalsgaard, frá-farna deildarstjóra, í mínum føri eisini Petur Petersen og mín sann eisini nýggja deildarleiðaran, Martin Næs - um tú tordi.

So Hans Jákup: »Ikki er alt gull, ið glitrar – sorry!«

- Tað einasta eg ynski, er at fáa somu sømdir, sum hinir orðabókarithøvundarnir, sigur Kári Davidsen, sum í nógvar ár hevur arbeiðt við eini føroysk-týskari / týsk-føroyskari orðabók